

AUSTRHEIM KOMMUNE

Rådmannen

Lindås kommune
Kvernhusmyrane 20

5914 ISDALSTØ

Dato	Vår ref.	Dykkar ref.
27.09.2016	15/82 - 11	

Melding om vedtak - Etablering av nytt selskap for hamnesamarbeid i Bergensregionen/Avvikling av dagens Bergen og Omland havnevesen(BOH)

Sjå vedlagt saksdokument.

Vennleg helsing
Emma Hjelmtveit
sakshandsamar

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har difor ingen underskrift

Andre mottakere:

Fedje kommune, Lindås kommune, Meland kommune, Radøy kommune

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
095/16	Kommunestyret	PS	15.09.2016

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Jan Olav Osen	FE - 038	15/82

Etablering av nytt selskap for hamnesamarbeid i Bergensregionen/Avvikling av dagens Bergen og Omland havnevesen(BOH)

Vedlegg

Politisk godkjenning av intensjonsavtale om nytt regionalt hamnesamarbeid
Utkast til vedtekter for Havneseletskpet AS
Nytt regionalt hamneselskap – fordeling av A-aksjar, verv og representasjon
Prinsippvedtak om oppløsning av Bergen og Omland Havnevesen

Framlegg til vedtak:

1. Austrheim kommunestyre godkjenner «Intensjonsavtale om avvikling av Bergen og Omland Havnevesen og etablering av nytt regionalt hamnesamarbeid» («*Intensjonsavtalen*»), datert 17.06.2016.
2. Austrheim kommunestyre godkjenner at det vert stifte det nye hamneselskapet saman med dei øvrige samarbeidskommunane. Dette i samsvar med vedlagte intensjonsavtale og utkast til vedtekter.

Kommunestyret - 095/16 - 15.09.2016

KS - behandling:

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedteke med fylgjande endring under pkt. 2:
" stifte det nye hamneselskapet" vert bytta med " stifta eit nytt hamneselskap.

KS - vedtak:

1. Austrheim kommunestyre godkjenner «Intensjonsavtale om avvikling av Bergen og Omland Havnevesen og etablering av nytt regionalt hamnesamarbeid» («*Intensjonsavtalen*»), datert 17.06.2016.

2. Austrheim kommunestyre godkjenner at det vert stifta eit nytt hamneselskap saman med dei øvrige samarbeidskommunane. Dette i samsvar med vedlagte intensjonsavtale og utkast til vedtekter.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Bergen og Omland havnevesen (BOH) er i dag organisert som eit samarbeid etter kommunelova § 27. BOH er såleis ikkje eit sjølvstendig rettssubjekt, men ein del av Bergen kommune. Selskapet er eit samarbeid om hamneverksemda i dei 11 medlemskommunane Askøy, Austrheim, Bergen, Fedje, Fjell, Lindås, Meland, Os, Radøy, Sund og Øygarden («samarbeidskommunane»).

Organiseringa i dag er lite tenleg med tanke på ei framtidsetta, konkurransedyktig og robust hamn i eit regionalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Denne saka orienterer om prosessane som har ført fram til at kommunane har inngått ein intensjonsavtale om å etablere eit nytt hamneselskap, forslag til vidareprosessar for å etablere det nye selskapet og tilråding om å avvikle dagens BOH. Alle samarbeidskommunane vil handsame tilsvarande sak. Målsettinga er å ha etablert eit nytt selskap som er operativt frå 01.01.2017.

Prinsippvedtak i kommunestyra hausten 2015/vinteren 2016 om oppløysing av BOH:

Hamnerådet i BOH handsama sak om oppløysing av BOH i møte 5. januar 2015, jf. sak nr. 3/15. Samarbeidskommunane vart i brev frå BOH, datert 19.01.15, informerte om at hamnerådet samrøystes hadde vedtatt å løyse opp selskapet under visse føresetnader.

På bakgrunn av vedtaket nemnd over handsama Austrheim kommunestyre den 02.09.15, K.sak 73/15:

1. Bergen og Omland havnevesen(BOH) vert oppløyst. Eit framtidig vedtak om oppløysing er betinga av fylgjande føresetnader:

- a) Minst 2/3 av medlemskommunane i BOH har beslutta at det ikkje skal fremjast eit krav på oppløysingsproveny på utover den andel dei respektive kommunar vil vidareføre i Bergen Hamn IKS(BH IKS).
- b)Bergen kommune erklærer at det ligg føre ei avklaring som kommunen kan akseptere på høve mellom havnekapitalen og kommunen sine øvrige eigendelar.
- c)Det ligg føre eit utkast til stiftingsdokumenter for BH IKS.
- d)Havnerådet treffer eit ubetinga vedtak om oppløysing.
- e)Endeleg vedtak om oppløysing skal foreleggjast samtlege medlemskommunar i BOH etter atpunkt 1 bokstav a til d er avklart.

2. Austrheim kommune ynskjer å vidareføre eigen havneverksemd som deltakar i BH IKS.

3. Austrheim kommune vil ikkje gjere krav på anna proveny ved oppløysing av BOH enn det som vidareførast som ein del av verksemda i BH IKS.

Dei andre samarbeidskommunane handsama tilsvarande saker i sine kommunestyre hausten 2015/vinteren 2016. Samtlege kommunar har vedtatt å avvikle BOH med dei føresetnadane som er nemnde over. Dei fleste kommunestyra gav også positive signal om å ta del i eit nytt regionalt hamne2 samarbeid. Lindås og Os kommune vedtok likevel at dei ikkje ville delta i eit nytt hamnesamarbeid.

Desse to kommunane fremja krav om eit oppløysingsproveny i samband med avviklinga av BOH.

Møte mellom samarbeidskommunane:

I prosessen med å oppfylle kriteria, som er sette i prinsippvedtaket om oppløysing, har det vore halde

fleire møte mellom ordførarane i samarbeidskommunane i 2015/2016 («ordførarmøte»). Både det noverande og førre byrådet har vore opptatte av å skipe eit selskap kor samtlege av dagens samarbeidskommunar i BOH vil vere med over i det nye hamnesamarbeidet.

Bergen kommune tok difor initiativ til eit ordførarmøte 19.02.16. I møtet tok Bergen på nytt opp spørsmålet om samarbeid for å etablere eit nytt hamneselskap kor alle tidlegare deltakarkommunar ønskte å vere med vidare. På møtet nemnd tidlegare gjorde Bergen kommune greie for sitt grunnlag for vidare samarbeid:

- Det er ønskeleg at flest mogeleg, helst alle deltakarkommunar vert med vidare
- Det er ønskeleg at alle deltakarkommunane er sterkt involverte når framtidig modell skal utformast
- Det er ønskeleg å få på plass ny organisering samt oppløysing av dagens BOH så snart som mogeleg
- Ny organisering må løyse problematikken kring hamnekasse og kommunekasse mellom BOH og Bergen
- Det kan vere formålstenleg at det skjer ei ny vurdering av selskapsform IKS kontra AS
- Eventuell etablering av nye hamneanlegg og drift av eksisterande må vere økonomisk konkurransedyktig og fremje sjøtransport
- Dagens byråd ønskjer å flytte godsterminalen bort frå Dokken
- Det er Bergen sitt ønske at ny organisering skal sikre reell merverknad frå omlandskommunane
- Cruise, ferjetrafikk og annan nyttetraffic er framleis føresett handtert av Bergen hamn

Frå omlandskommunane vart det presisert at det er viktig at eit nytt hamnesamarbeid:

- Er med på å auke og styrke næringsutvikling
- Omlandskommunane må få reell medverknad og styring i nytt hamnesamarbeid

Med bakgrunn i det over, vart deltakarane på møte 19.02.16 samde om å setje ned ei administrativ arbeidsgruppe med deltakarar frå Bergen, Askøy, Os, Sotra/Øygarden og Nordhordland. Grappa fekk følgjande mandat:

- Gjennomgå framlegget til organisering og vedtekter for ny organisering, og sjå om ein bør dele organisasjonen opp i to uavhengige organisasjonar med ulike vedtekter og formål
- Gjennomgå føreliggande framlegg til skilje mellom hamnekapital og kommunekasse. Eventuelt kome med alternativt forslag
- Utarbeide forslag om kor stor eigenkapitalen skal vere og korleis han skal finansierast
- Utarbeide forslag til mogeleg styringsstruktur som attspeglar deltakarkommunane sin økonomiske risiko/hamnekapital og aktivitetsområde

Intensjonsavtale:

Det har vore halde fleire møte i den administrative arbeidsgruppa og ordførarmøte i perioden. Gjennom konstruktivt samarbeid og svært god dialog i dei to nemnde fora, har samarbeidskommunane blitt samde om:

«Intensjonsavtale om avvikling av Bergen og Omland Hamnevesen og etablering av nytt regionalt havnesamarbeid» («Intensjonsavtalen»), samt vedtekter for eit nytt hamneselskap. (sjå vedlegg).

Intensjonsavtalen vart underskriven i eit ordførarmøte den 17.06.16, men med atterhald om godkjenning i dei respektive kommunestyra.

Dei mest sentrale punkta i Intensjonsavtalen og vedtektene er:

- Opprette eit nytt hamneselskap i form av eit aksjeselskap.
- Samtlege av dagens samarbeidskommunar vert eigarar med ulik eigardel, men der Bergen kommune og omlandskommunane eig 50 % kvar av aksjane i selskapet.
- Formålet med selskapet er å ivareta/samordne hamneoppgåver i eigarkommunanes

hamnefarvatn,

i dette ligg å arbeide for å utvikle hamnene i regionen som attraktive hamner i regional, nasjonal og internasjonal samanheng.

- Ved selskapsetableringa vil det verte skote inn aksjekapital på MNOK 5 frå Bergen kommune og til saman MNOK 5 frå omlandskommunane.
- Selskapet vil bli tilført verdiar frå hamnekapitalen i Bergen kommune med MNOK 540. Ein monaleg del av hamnekapitalen vil bli tilordna det nye selskapet i form av anleggsmidlar som hamnerelaterte driftsmidlar og særreigne hamneeigedomar-/innretningar frå dagens BOH, nærmare omtalt i vedlagte saksutgreiing.

Ut over det nemnde innskotet i eigenkapital på MNOK 550 i det nye hamneselskapet, vil Bergen kommune i framtida forvalte ei eiga separat hamnekaske på MNOK 450. Dette er midlar som Bergen kommune i framtida pliktar å overføre til ei eiga hamnekaske når hamneverksemda på Dokkeskjærskaien (Dokken) opphøyrer, og vert flytta til eit anna passande område.

Det nye hamneselskapet vil få ei eigenkapitalfinansiering på MNOK 550, noko som gir selskapet økonomisk evne til å utføre dei løpande oppgåvene selskapet er pålagt etter hamne- og farvatnlova. Eigenkapitalen gir også tilstrekkeleg finansiell løfteevne for framtidige investeringar i hamner i regionen.

Det vert vurdert slik at Intensjonsavtalen skisserer eit forslag til løysing som inneber vidare samarbeid mellom alle deltakarkommunane, ny hensiktsmessig organisering som tar vare på næringsutvikling i heile regionen, og at forholdet mellom hamnekaske og bykaske er løyst på eit rimeleg vis som tryggjer ei god og forsvarleg finansiering av det nye hamnesamarbeidet.

Intensjonsavtalen byggjer elles på dei hovudprinsippa for løysing av hamnekaske- og bykaskeproblematikk, slik desse vart presentert og drøfta i møte 25.03.15 mellom Bergen kommune (byråd for finans) og Samferdselsdepartementet (statssekretær), og kor følgjande oppsummering vart trekt:

- *«Departementet gav uttrykk for at det syntes som om Bergen kommune og BOH hadde gjort et grundig arbeid knyttet til gjennomgang av eiendommer i relasjon til henholdsvis havnekaske og bykaske.*
- *Departementet påpekte at denne prosessen avgjøres av BOH og Bergen kommune.*
- *Ferdig fremforhandlet avtale behandles i de to nevnte organers beslutningsorgan.*
- *Kystverket skal ikke godkjenne framforhandlet løsning, men kan påklage avtalen til Samferdselsdepartementet, dersom man finner at den foreslåtte løsning ikke er i samsvar med forutsetninger i Havne- og farvannsloven.»*

Intensjonsavtalen og vedtektene er utforma slik at desse m.a. tar vare på den viktige føresetnaden om næringsutvikling som vart ytra frå omlandskommunane på ordførarmøtet den 19.02.16. For Lindås kommune har det vore viktig å få ei løysing som gir dei ein avgjerande påverknad over Mongstad kai. Dette er noko som dei andre samarbeidskommunane har vist forståing for, og dette høvet skal vere forsvarleg tatt vare på i den føreliggjande intensjonsavtalen.

Vidare arbeid:

Med atterhald om positiv kommunal handsaming av Intensjonsavtalen og utkastet til vedtekter i alle samarbeidskommunane, vil Bergen kommune med bakgrunn i delegasjonsvedtak frå bystyret, invitere alle samarbeidskommunane til eit stiftingsmøte der det nye hamneselskapet formelt vert stifta.

Stiftinga av selskapet vil bli gjennomført med bakgrunn i vedlagte forslag til vedtekter og dei rammer for finansiering og aksjefordeling som følgjer av Intensjonsavtalen. Straks etter stiftingsmøtet vil

konstituerande generalforsamling verte halde. Her vil styret for selskapet bli vald.

Styret vil, saman med den daglege leiinga i selskapet, få hovudansvaret for det vidare arbeidet med å få gjennomført dei formelle og praktiske oppgåvene knytt til reetableringa av hamneverksemda innan dei gjevne rammene.

Det er i denne saka lagt stor vekt på å få til ein samarbeidsmodell for det nye hamnesamarbeidet gjennom ein balansert avtale, og som alle noverande samarbeidskommunar venteleg kan slutte seg til. Dei noverande samarbeidskommunane utgjer i nasjonal samanheng eit relativt stort og interessant område der det bor mange menneske med eit velfungerande næringsliv. Det har vore viktig å finne gode samarbeidsløysingar på tvers av kommunegrensene innanfor områda der dette er naturleg og til det beste for innbyggjarane, næringslivet og samfunnslivet elles.

Semja som er uttrykt i den vedlagte intensjonsavtale frå samarbeidskommunane vil ikkje berre vere med på å skape eit effektivt og velfungerande nytt hamneselskap for regionen, men gjennom dette kan også regionen si vidare utvikling og attraktivitet bli styrka, både kva gjeld busetnad, næringsliv og nyetableringar.

Til slutt vil ein trekkje fram det gode arbeidet som alle samarbeidskommunane har ytt for å kome fram til intensjonsavtalen, og ikkje minst den aktive og konstruktive innsatsen som har funne stad i den administrative arbeidsgruppa som har arbeidd med detaljane i saka.

Vurdering

Med bakgrunn i Austrheim kommunestyre sitt vedtak den 02.09.15, K.sak 73/15 finn eg no at det er grunnlag for å gå vidare med saka i samsvar intensjonsavtale om avvikling av Bergen og Omland havnevesen og etablering av nytt regionalt havnesamarbeid datert 17.06.16. I tillegg bør framlegg til vedtekter for det nye Havneselskapet AS godkjennast.

Konklusjon

Eg rår til fylgjande:

1. Austrheim kommunestyre godkjenner «Intensjonsavtale om avvikling av Bergen og Omland Havnevesen og etablering av nytt regionalt hamnesamarbeid» («*Intensjonsavtalen*»), datert 17.06.2016.
2. Austrheim kommunestyre godkjenner at det vert stiftet det nye hamneselskapet saman med dei øvrige samarbeidskommunane. Dette i samsvar med vedlagte intensjonsavtale og utkast til vedtekter.